| | |
|---|---|
| Súd: | Okresný súd Lučenec |
| Spisová značka: | 11C/41/2022 |
| Identifikačné číslo súdneho spisu: | 6622202380 |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 27. 11. 2023 |
| Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: | JUDr. Katarína Červenková |
| ECLI: | ECLI:SK:OSLC:2023:6622202380.13 |

# ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v spore žalobcov: 1.) A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 2.) D. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 3.) E. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., 4.) E. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., všetci zastúpení advokátom JUDr. Jozefom Elsnerom, so sídlom F. XXX, XXX XX G., IČO: 42 073 952, proti žalovanému: Union poisťovňa, a.s., so sídlom Karadžičova 10, Bratislava 813 60, IČO: 31 322 051, o náhradu nemajetkovej ujmy s prísl., takto

**r o z h o d o l :**

I. Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy žalobkyni 1./ sumu 700,-Eur, žalobcovi 2./ sumu 700,-Eur, žalobcovi 3./ sumu 5000,-Eur a žalobcovi 4./ sumu 10.000,-Eur, to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100% z prisúdených súm, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania.

**o d ô v o d n e n i e :**

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 07.06.2022 sa žalobcovia 1./ až 4./ domáhali pôvodne voči žalovanej Groupama poisťovni Budapešť a po pripustení zmeny na strane žalovanej uznesením sp. zn. 11C/41/2022 – 204 zo dňa 16.05.2023 voči Union poisťovni a.s. nemajetkovej ujmy, každý zo žalobcov v sume 35.000,-Eur spolu s 5,00% ročným úrokom z omeškania odo dňa doručenia žiadosti žalobcov žalovanej o plnenie až do zaplatenia a náhrady trov konania.
Žalobcovia žalobu odôvodnili tým, že dňa 01.03.2019 došlo za obcou Pinciná smerom na Nové Hony k dopravnej nehode zapríčinenej vodičom G. B., ktorý na mieste dopravnej nehody zraneniam podľahol, pričom spolujazdec E. B. pri dopravnej nehode utrpel rovnako zranenia, ktorým na mieste nehody podľahol. Zapríčinením dopravnej nehody nebohý G. B. spôsobil usmrtenie E. B. a tým žalobcom 1./ až 4./ nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v zásahu do práva na ochranu ich súkromia, súčasťou ktorého je aj právo na rodinný život, spočívajúci v udržaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami.
Žalobcovia uviedli, že v čase dopravnej nehody mal neb. vodič G. B. uzavretú Zmluvu o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ( ďalej len PZP ) so žalovanou ( Groupama poisťovňa Budapešť ) a so svojim nárokom na zaplatenie nemajetkovej ujmy sa obrátili na mediátora H. H. I., čím začiatok mediácie nastal dňa 15.03.2019 a mediácia bola ukončená dňa 04.02.2020 s tým, že žalovaná nesúhlasila s návrhom mediátora, čo aj písomne oznámila mediátorovi listom.
Žalobcovia v žalobe uviedli, že konaním neb. G. B. došlo k zásahom do osobnostných práv žalobcu 4./ ( rodiča – otca ), a teda najmä k strate najstaršieho syna, ku ktorému rodičia mávajú obzvlášť silné

citové vzťahy. Usmrtením syna dochádza k znemožneniu starostlivosti týmto synom o svojich rodičov v starobe, pričom žalobca tiež poukázal na to, že bez ohľadu v akom veku stratil svoje dieťa, smrť dieťaťa je v zásade tou najťažšou životnou situáciou pre rodiča.
Ujmu na strane ostatných žalobcov v žalobe žalobcovia odôvodnili tým, že smrťou jedného zo súrodencov iní súrodenci prichádzajú o osobu, ktorá má v ich spoločnej domácnosti častokrát už od detstva postavenie najbližšieho človeka a najbližšieho priateľa. V prípade súrodenca ide teda o osobu, na ktorú sa častokrát ostatní súrodenci obracajú so žiadosťami o pomoc a vo vzťahu ku ktorému sa ostatní súrodenci utiekajú vo svojich každodenných radostiach i starostiach.
Žalobcovia si žalobou uplatnili nárok aj na zákonný úrok z omeškania, ktorý odôvodnili tým, že čas plnenia žalobou uplatneného záväzku nebol stranami konania dohodnutý, preto v zmysle ustanovenia § 563 Občianskeho zákonníka, povinnosť žalovanej zaplatiť vzniká nasledujúci deň po dni, kedy sa dozvedela o uplatnení si práva žalobcov na plnenie. Podľa žalobcov k tomu došlo doručením žiadosti o vyplatenie poistného plnenia, na základe čoho nasledujúcim dňom po doručení tejto žiadosti mala žalovaná žalobcom 1./ až 4./ uplatnený nárok splniť.

2. Žalovaná sa k podanej žalobe vyjadrila písomným podaním doručením súdu dňa 07.09.2022, v ktorom nárok žalobcov neuznala v celom rozsahu. Uviedla, že nerozporuje skutočnosť o tom, že vozidlo Opel Astra s ev.č. B. XXXXX, ktoré malo účasť na dopravnej nehode bolo v čase nehody povinne zmluvne poistné za škody spôsobené prevádzkou motorového vozidla u žalovanej, avšak žalovaná v konaní považuje za sporné, či žalobcom v 1./ až 4./ rade vznikol nárok na náhradu nemajetkovej ujmy od žalovanej, tak ako si ju žalobou uplatnili. Poukázala na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy mal žalobcom vzniknúť dňa 01.03.2019, pričom táto žaloba bola na súd doručená až dňa 08.06.2022, preto má za to, že nárok žalobcov bol ku dňu podania žaloby už v celom rozsahu premlčaný. Z tohto dôvodu aj vzniesla námietku premlčania voči celému uplatnenému nároku žalobcov.
Zároveň žalovaná vzniesla aj námietku pasívnej vecnej legitimácie a zdôraznila, že z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovou motorového vozidla vznikne poškodenému nárok na náhradu škody podľa § 4 ods. 2 zákona o PZP. Podľa § 2 písm. g) zákona o PZP je poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona. V zmysle uvedeného podľa názoru žalovanej nie je možné považovať žalobcov za poškodených podľa zákona o PZP, a preto ani nárok žalobcov nie je možné považovať za nárok hradený z povinného zmluvného poistenia. V prípade opačného názoru zo strany súdu, žalovaná považuje za podstatné preskúmať podmienky za ktorých došlo k vzniku tejto nehody, nakoľko z uznesenia Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci vyplýva, že vodič G. B., ktorý mal zapríčiniť dopravnú nehodu a pri ktorej zomrel spolujazdec pán E. B., mal byť pod vplyvom alkoholu. Súd by mal pri posudzovaní samotného nároku zohľadniť skutočnosť, že neb. E. B. si dobrovoľne prisadol do vozidla ako spolujazdec, vedeného šoférom B., ktorý viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu.
Žalovaná tiež vzniesla námietku ohľadne výšky nemajetkovej ujmy uplatnenej žalobou vo výške 35.000,- Eur pre každého zo žalobcov z dôvodu jej neprimeranosti a tiež voči uplatnenému úroku z omeškania, keďže výška nemajetkovej ujmy závisí od posúdenia všetkých okolností a voľnej úvahy súdu, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy vznikne žalobcom až právoplatným rozhodnutím súdu.

3. Na vyjadrenie žalovanej reagovali žalobcovia písomným podaním doručeným súdu dňa 23.09.2022, v ktorom poukázali na ustanovenie § 14 zákona č. 420/2004 o mediácii, podľa ktorého deň zápisu v knihe mediácií je začiatkom mediácie a týmto dňom bol v konkrétnom prípade 15.03.2019. Koniec mediácie nastal vo februári 2020 z dôvodu odmietnutia mimosúdnej dohody a vyplatenia poistného plnenia zo strany žalovanej. Zápis dohody o začatí mediácie a zápis o skončení mediácie podľa citovaného zákona v knihe mediácií má pre plynutie premlčacej lehoty rovnaké právne účinky ako uplatnenie práva na súde. V súvislosti so vznesenou námietkou o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalobcovia poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR, sp.zn. ÚS 666/2016 ohľadne nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu a na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6MCdo1/2016 zo dňa 31.07.2017, podľa ktorého škodou pre účely zákona č. 381/2001 Zb.z. o PZP zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí skonštatoval, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Žalobcovia tiež uviedli, že k otázke pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu SR a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 31.07.2017, sp.zn. 6MCdo/1/2016 pod č. 61 správnou vetou: „ Škodou, pre účely zákona č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení

zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná."
K namietanej neprimeranosti výšky nemajetkovej ujmy žalobcovia uviedli, že s vyjadrením žalovanej o jej neprimeranej výške súhlasia a podľa nich by táto mala byť oveľa vyššia ako sa rozhodli uplatniť si žalobou, nakoľko strata blízkej milovanej osoby je nenahraditeľná a nedá sa vyjadriť v peniazoch.

4. Súd na prejednanie veci nariadil pojednávanie na 12.07.2023, na ktorom právny zástupca žalobcov zotrval na podanej žalobe a žiadal o rozhodnutie v zmysle petitu žaloby.
Prítomný splnomocnený zástupca žalovanej rovnako zotrval na doterajších písomných vyjadreniach a navyše uviedol k argumentácii právneho zástupcu o spočívaní premlčacej doby v súvislosti s mediáciou, že v zmysle § 7 ods. 1 Zákona o mediácii, dohoda o riešení sporu mediáciou je písomnou dohodou medzi osobami zúčastnenými na mediácii o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určitom zmluvnom vzťahu alebo v inom právnom vzťahu sa pokúsia vyriešiť mediáciou. Odsek 2 tohto paragrafu hovorí, že za dohodu o riešení sporu mediáciou sa považuje aj dohoda podľa § 14 ods. 1, v zmysle ktorého k dohode o začatí mediácie sa osoby zúčastnené na mediácii s mediátorom dohodnú na mediácii konkrétneho sporu. Podľa žalovanej sa teda s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 1 a § 14 ods. 1 Zákona o mediácii vyžaduje účasť oboch sporových strán na mediácii konkrétneho sporu. Dohoda o riešení sporov mediáciou musí byť uzavretá za účasti oboch sporových strán, ak nie je, nemôže nastať jedna z dvoch skutočností, ktoré sú potrebné na to, aby došlo k začatiu mediácie a tým spojenému spočívaniu premlčacej doby. V tejto súvislosti žalovaná navrhla doplniť dokazovanie a pripojiť mediačný spis H. I., ako aj vyžiadať od neho vyjadrenie, či v danom prípade boli naplnené zákonné predpoklady súvisiace so spočívaním premlčacej doby.
Splnomocnený zástupca žalovanej ďalej na pojednávaní opäť poukázal na neprimerane vysokú výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcovia v konaní požadujú, pričom jej výška by mala vychádzať z detailného dokazovania vzťahov medzi príbuznými a zomrelým, pričom by sa mala skúmať intenzita ich vzťahu, vek pozostalých i zomrelého a existenčná závislosť na zomrelom, postoj škodcu, miera jeho zavinenia a podobne. Za účelom posúdenia týchto kritérií má žalovaná za to, že vzťahy žalobcov s nebohým bratom a synom by mali byť preukazované aj výsluchmi iných nezainteresovaných osôb. V tejto súvislosti má žalovaná za to, že žalobcovia v žalobe nijakým spôsobom nezdôvodnili výšku uplatneného nároku a opis zásahu do ich osobných práv je len všeobecný, uplatniteľný takmer pre každý prípad smrteľnej dopravnej nehody. Žalovaná tiež poukázala na skutočnosť, že žalobcovia neboli nijako finančne, ani osobne závislí na synovi a bratovi. Rovnako žalobcovia žiadnym spôsobom podľa žalovanej nepreukázali, že ich prežívaná trauma bola vo vyššej miere ako je obvyklé, resp. im táto trauma zasiahla do života a obmedzila ich v bežne vykonávaných aktivitách, pretože žiaden zo žalobcov nemusel vyhľadať lekársku pomoc, ani sa liečiť na post traumatický šok.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s podanou žalobou, vyjadreniami sporových strán, predloženými listinnými dôkazmi, výsluchom žalobkyne 1/, žalobcu 3/ a žalobcu 4/, vyšetrovacím spisom ORPZ Lučenec ČVS: ORP – 157/1-VYS-LC-2019, na základe čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav:

6. Zo záznamu o dopravnej nehode vedenej pod ČVS: ORP – 22/DI-LC-2019 Okresným dopravným inšpektorátom v Lučenci vyplýva, že dňa 01.03.2019 v čase zhruba okolo 18:30hod. došlo na ceste I/16 v kilometri 299,8 za obcou Pinciná smerom na Nové Hony k dopravnej nehode zapríčinenej G. B., ktorý utrpel zranenia, ktorým na mieste podľahol. K dopravnej nehode došlo tak, že G. B. viedol motorové vozidlo zn. Opel Vectra s ev.č. B. XXXXX, pričom pri jazde po ceste I/16 v smere od Rimavskej Soboty na Lučenec z nezistených príčin prešiel zo svojho jazdného pruhu do protismernej časti vozovky dvojpruhovej cesty určenej pre jeden smer jazdy, kde sa bočnou časťou čelne zrazil s oproti idúcim v pravom jazdnom pruhu v smere od Lučenca na Rimavskú Sobotu motorovým vozidlom zn. Škoda Octavia, pričom pri dopravnej nehode utrpeli G. B. a spolujazdec E. B. zranenia, ktorým na mieste podľahli.

7. Motorové vozidlo zn. Opel Vectra s ev.č. B. XXXXX, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u právneho predchodcu žalovanej, pričom táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná.

8. Z úmrtného listu č. 675/2019 súd zisťuje, že E. B., nar. XX.XX.XXXX v B. Sobote zomrel dňa XX.XX.XXXX v J. a jeho úmrtie je zapísané v knihe úmrtí matričného úradu Lučenec vo zväzku 3/B, ročník 2019, na strane 22, pod por.č. 1.

9. Uznesením C. B. J. G., odbor kriminálnej polície, odd. vyšetrovania zo dňa 28.05.2019 bolo podľa § 215 ods. 1 písm.d) Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm.d) Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona zastavené, lebo trestné stíhanie proti tomu, kto zomrel je neprípustné. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.06.2019.

10. Pre potreby trestného konania bol MUDr. J. Kužátkom vypracovaný znalecký posudok č. 18/2019 a I. K. L. znalecký posudok č. 3/2019 z ktorých je zrejmé, že vo vzorke krvi u G. B. ( vodiča motorového vozidla ) bola zistená koncentrácia etanolu 1,25 g/kg a vo vzorke moču koncentrácie etanolu 1,63 g/kg. V znaleckom posudku znalci konštatujú, že z uvedených výsledkov vyšetrení možno usudzovať, že G. B. bol v čase smrti, teda aj v čase dopravnej nehody pod vplyvom alkoholu. V prípade uvedenej koncentrácie alkoholu ako bola zistená u G. B. v krvi a v moči možno podľa znalcov daný stav hodnotiť ako ľahký, prípadne stredný stupeň opitosti. Osoba, ktorá je v tomto stave ovplyvnená alkoholom, môže mať už zjavne zmenené správanie v zmysle oslabenia morálnych zábran, čo sa môže prejaviť preceňovaním svojich schopností, prípadne sa môže ovplyvnenie prejavovať únavou až spavosťou. Rovnako je značne zhoršené senzorické vnímanie, najmä v zmysle priestorového vnímania adaptácie zraku na svetlo a tmu, významne sa predlžuje reakčný čas na zrakové a sluchové podnety. Vzhľadom na závažnosť vplyvu alkoholu, v danom stave je podľa znalcov takto ovplyvnený človek zo súdnolekárskeho hľadiska nespôsobilý na vedenie vozidla v cestnej premávke.
U poškodeného E. B. ( spolujazdec ) znaleckým posudkom č.19/2019 vypracovaným MUDr. J. Kužátkom a znaleckým posudkom č. 2/2019 vypracovaným I. K. L. nebola dokázaná koncentrácia etanolu v krvi ani v moči. Vyšetrovaním bolo tiež preukázané, že E. B. v čase tesne pred dopravnou nehodou sedel na mieste spolujazdca v motorovom vozidle Opel Vectra.

11. Žalobca v 4./ rade na pojednávaní konanom dňa 12.07.2023 pred súdom vypovedal, že jeho nebohý syn pracoval 15 rokov v Taliansku, a pokiaľ mohol chodil každý mesiac domov. Podporoval ho aj finančne, keďže on má už 67 rokov a dostáva dôchodok len 270,-Eur. Ako najstarší syn teda finančne vypomáhal celej rodine a vďaka nemu mala celá rodina všetko čo potrebovala. Žalobca v 4./ rade uviedol, že v čase dopravnej nehody žili v spoločnej domácnosti on, jeho druhá manželka, dvaja synovia a dcéra a taktiež aj jeho nebohý syn, ktorý síce bol v kontakte aj so svojou biologickou matkou, nakoľko býva v blízkosti, ale prevažne sa zdržiaval v jeho domácnosti a aj spával v jeho domácnosti.
Žalobca v 4/ rade uviedol, že z nehody sa psychicky zrútil a bol nútený vyhľadať lekársku pomoc. Rovnako zle nehodu znášali aj súrodenci a až doteraz ho stále spomínajú a chodia na cintorín. On sám na cintorín za synom ísť nedokáže, pretože ho videl ako vyzeral počas obradu, keď mal pohreb a vyzeral staršie ako on sám.
Celý výsluch žalobcu v 4./ rade bol sprevádzaný plačom a nedokázal súvisle odpovedať na otázky súdu a zástupcov sporových strán.
Žalobca v 4./ rade zdôraznil, že jeho syn býval s ním, s matkou nebohého sa rozišiel ešte kým bol jeho nebohý syn v detskom veku, pretože ho matka kým bol on vo výkone trestu dala do ústavu. Vtedy mohol mať jeho syn zhruba 12 rokov. Po odpykaní trestu navštevoval syna každú sobotu a akonáhle skončil syn povinnú školskú dochádzku, býval už s ním, čo bolo zhruba od jeho 15. roku veku. Žalobca v 4./ rade uviedol, že odvtedy všade chodili so synom spolu, pomáhal mu okolo domu aj v práci. Do Talianska za prácou odišiel, keď mal 22 rokov, pôvodne tam odišiel na zber ovocia s kamarátom, potom tam zostal pracovať natrvalo a domov chodil len na návštevy, zhruba raz za mesiac na 3 – 4 dni. Každý mesiac posielal peniaze okolo 300,-Eur až 400,-Eur.
Žalobca 4./ ďalej uviedol, že vždy ak mal jeho syn nejaké problémy obracal sa s nimi na neho, ako aj keď niečo potreboval. Jemu veril a bol pre neho nielen otcom, ale aj kamarátom. Doplnil, že nikdy ho neudrel, pretože mal za to, že dosť si už vytrpel v ústave, v ktorom bom počas jeho výkonu trestu odňatia slobody a nemohol si ho hneď zobral z ústavu domov.
Žalobca v 4/ rade vo svojej výpovedi uviedol, že jeho neb. syn veľmi dobre vychádzal so všetkými súrodencami, hoci sa vídali len raz za mesiac. Všetko čo vedel im zaobstaral. Nielen on, ale aj všetky deti keď sa dozvedeli túto smutnú správu o jeho dopravnej nehode plakali a určitú dobu nechodili ani do školy. Stávalo sa, že žalobkyňa 1./ v noci vykrikovala zo spania jeho meno. Často spomínala, ako sa spolu s ním hrávala. Ani on sa stále nedokáže vyrovnať so stratou svojho syna, nedokáže chodiť na cintorín, ani na miesto, kde sa stala dopravná nehoda.

12. Na pojednávaní konanom dňa 13.09.2023 sa súd pokúsil o výsluch maloletej žalobkyne 1./, ktorá pred súdom uviedla, že si už na nič nepamätá, spomína si len na to, že mala brata, ale nevie uviesť nijaké spomienky.

13. Žalobca v 3./ rade na pojednávaní konanom dňa 13.09.2023 vypovedal, že správu o dopravnej nehode svojho brata veľmi zle znášal, nemohol spávať, často plakával a ešte aj v súčasnosti mu brat chýba. Uviedol, že pred nehodou žil jeho brat s nimi v spoločnej domácnosti a po odchode za prácou do Talianska im finančne vypomáhal, často im niečo kupoval a zabezpečoval, posielal im peniaze aj do 1000,-Eur.
Žalobca v 3/ rade vypovedal, že so svojim bratom bol vo veľmi dobrom vzťahu a počas víkendu buď v sobotu alebo nedeľu vždy chodí na jeho hrob. Brata poznal od malička a veľmi ťažko znáša, že už tu nie je. Počas obdobia, kedy pracoval v Taliansku mal jeho brat aj partnerku menom Tereza a dom v ktorom v Taliansku spolu bývali, kde ho bol navštíviť a zotrval u neho jeden celý mesiac.
Žalobca v 3/ rade uviedol, že aj jeho brat D. B. mal s bratom veľmi dobré vzťahy a dopravná nehoda a následná smrť brata sa ho veľmi dotkla.
Žalobca 3/ tiež vypovedal, že hoci si jeho malá sestra na brata už nespomína, neb. brat ju veľmi ľúbil. Pamätá si, že jej všeličo kupoval a hrával sa s ňou. Jeho sestra sa často na neho po nehode pýtala a keď sa dozvedela čo sa mu stalo, ťažko to na ňu doľahlo, veľmi plakala a bola smutná.
Žalobca 3./ vypovedal, že jeho nebohý brat svoju biologickú matku navštevoval len zriedka, nemal s ňou veľmi dobrý vzťah, lepšie vychádzal s otcom, pretože ho dala do ústavu, nestarala sa o neho. Pred dopravnou nehodou žil v ich spoločnej domácnosti, nebýval u svojej matky, ani u nej nespával.

14. Z potvrdenia obce Ožďany zo dňa 09.10.2023 vyplýva, že žalobca v 4./ rade mal so svojim zosnulým synom E. B. veľmi dobrý vzťah otca so synom, pomáhal mu počas celého jeho života ako mohol, vždy sa snažil ho vychovávať čo možno najlepšie. Aj v období, keď mal jeho syn problémy so súdom a políciou stál pri ňom, poskytol mu bývanie aj finančnú pomoc a v neposlednom rade aj psychickú podporu.

15. Na potvrdenie z obce Ožďany zo dňa 24.11.2023 (čl. 325 spisu ) úž súd nemohol prihliadať, nakoľko ho žalobcovia predložili súdu až po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania, pri odchode z pojednávacej miestnosti.

16. Podľa Článku 19 ods. 1 a ods. 2 Ústavy SR
(1) Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.
(2) Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 15 Občianskeho zákonníka, po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

22. Podľa § 16 Občianskeho zákonníka, kto neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti spôsobí škodu, zodpovedá za ňu podľa ustanovení tohto zákona o zodpovednosti za škodu.

23. Podľa § 415 Občianskeho zákonníka, každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí.

24. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

25. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

26. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla ( ďalej len „ Zákon o PZP“ ), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

27. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP , poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

28. Podľa § 4 ods. 4 Zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

29. Podľa § 15 ods. 1 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

30. Podľa § 4 ods. 2 písm. d) zákona č. 8/2009 Zb.z. účinný k 01.03.2019 vodič nesmie, viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme; toto neplatí pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho v obci a pre cyklistu, vodiča kolobežky s pomocným motorčekom a vodiča samovyvažovacieho vozidla jazdiaceho po cestičke pre cyklistov, ak množstvo alkoholu v jeho organizme nepresiahne hodnotu 0,24 miligramu etanolu na liter vydýchnutého vzduchu pri vyšetrení dychovou skúškou prístrojom alebo 0,5 gramu etanolu na kilogram hmotnosti vyšetrovanej osoby pri lekárskom vyšetrení zo vzorky krvi plynovou chromatografiou.

31. Súd po vykonanom dokazovaní a vychádzajúc z uvedených ustanovení právnych predpisov dospel k záveru, že žaloba žalobcov je čiastočne dôvodná.
Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nebohý vodič motorového vozidla G. B. spôsobil pod vplyvom alkoholu dopravnú nehodu, v dôsledku ktorej zahynul syn žalobcu v 4./ rade a brat žalobcov 1./ až 3./. Trestné stíhanie proti G. B. bolo uznesením Okresného riaditeľstva PZ v Lučenci, odbor kriminálnej polície, odd. vyšetrovania zo dňa 28.05.2019 podľa § 215 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku s poukazom na § 9 ods. 1 písm. d) Tr. poriadku pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 4 Trestného zákona zastavené, lebo trestné stíhanie proti tomu kto zomrel je neprípustné. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.06.2019.
V konaní nebolo sporným, že vozidlo Opel Vectra s ev.č. B. XXXXX, ktoré v čase dopravnej nehody šoféroval neb. G. B., bolo povinne zmluvne poistené za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u právneho predchodcu žalovanej.
Žalobcovia sa podanou žalobou domáhajú nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že všetci žalobcovia si uplatnili nárok vo výške 35.000,-Eur, ktorý považujú za primeraný s poukazom na ustanovenie § 11 v spojení s § 13 Obč. zákonníka, teda titulom ochrany osobnosti pozostalej osoby.

32. Judikatúra nižších súdov, ako aj judikatúra Najvyššieho súdu SR je už ustálená v tom smere, že súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním napĺňajúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Tento jednotný právny názor prezentoval Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v rozsudku sp.zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, v rozsudku sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 a v rozsudku sp.zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.09.2013.
Koncepcia ochrany osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, nevyžaduje sa teda zavinenie zodpovednostného subjektu, ktorý zasiahol do práva na ochranu osobnosti. Zákon poskytuje ochranu len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Ďalšou podmienkou je, že neoprávnený zásah musí byť objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby. Je nevyhnutná tiež príčinná súvislosť medzi správaním sa zodpovednostného subjektu a ohrozením alebo porušením osobnostného práva. Ak sú tieto predpoklady dané, má fyzická osoba podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov ( negatórna žaloba ), aby sa odstránili následky už uskutočnených zásahov ( reštitučná žaloba ) a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie ( satisfakčná žaloba ). Pokiaľ nie je zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka postačujúce, má fyzická osoba podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo nemajetkovej ujmy v peniazoch.

33. V konaní nebolo sporným, že žalobca v 4./ rade je otcom poškodeného E. B. a žalobcovia 1./ až 3./ sú jeho nevlastnými súrodencami. Čo sa týka aktívnej legitimácie v konaní, ktorú žalovaná počas priebehu konania namietala, je potrebné zdôrazniť, že priamym poškodeným pri dopravnej nehode bol neb. E. B., ktorý bol porušením právnej povinnosti škodcu ( šoféra vozidla Opel Vectra ) bezprostredne zasiahnutý a v jeho sfére nastala najťažšia ujma, t.j. smrť v dôsledku dopravnej nehody. Pokiaľ ide o žalobcov, títo sú nepriamymi poškodenými, ktorí boli porušením právnej povinnosti škodcu pri zachovaní príčinnej súvislosti nepriamo zasiahnutí v právach na ich rodinný život, s čím sú spojené aj nároky nemajetkovej povahy uplatnené v prejednávanej veci.
Do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie, zahŕňajúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby ( najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života ). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a manželských, partnerských, či priateľských, resp. obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života je nepochybne rodinný život zahŕňajúci tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkym príbuzným, najmä deťmi, rodičmi, prarodičmi a súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby ( uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp.zn. 3Cdo/137/2008 a nález Ústavného súdu ČR sp.zn. I.ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015 ).

34. Aby bolo možné hovoriť o zásahu do súkromia určitej osoby usmrtením inej osoby, musí medzi dotknutou a zomrelou osobou preukázateľne existovať kvalifikovaný, konkrétny blízky, osobný a citový vzťah. Len v prípade takéhoto vzťahu totiž prichádza do úvahy násilné pretrhnutie ( deštrukcia ) vybudovaných citových väzieb dotknutej osoby a len v takomto prípade môže predstavovať konanie pôvodcu zásahu v tomto zmysle zásah do jej súkromia.
K otázke komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch Najvyšší súd SR v rozhodnutí č.k. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že okruh oprávnených osôb možno rozšíriť a náhradu nemajetkovej ujmy priznať i v širšom, bližšie nekonkretizovanom okruhu príbuzných osôb. Je vecou úvahy súdu, akého okruhu osôb sa má vyššie uvedené odškodnenie týkať. Malo by ísť najmä o osoby, ktoré boli so zomrelým pred jeho smrťou vo veľmi úzkych rodinných, ekonomických a spoločenských väzbách. Uvedené konštatoval Najvyšší súd SR už v spomenutom rozhodnutí nasledovne: „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová ( emocionálna ) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného

vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto spoločenstva ( vzťahu ) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka“.
Z vyššie uvedených záverov súd vychádzal aj pri posúdení aktívnej legitimácie žalobcov, a teda ustálení okruhu oprávnených osôb, ktoré sa môžu domáhať náhrady nemajetkovej ujmy v súdenom prípade. Prihliadol na preukázanú blízkosť ich rodinných vzťahov, pričom u žalobcu 4./ ide o blízkeho príbuzného - otca nebohého a v prípade žalobcov 1./ až 3./ o súrodencov, teda pokrvných príbuzných, ktorí žili s nebohým v spoločnej domácnosti, a teda je úplne prirodzené, že strata syna a súrodenca je spôsobilá privodiť im vážnu citovú ujmu a svedčí im aktívna vecná legitimácia v tomto konaní i napriek námietkam žalovaného.

35. Rovnako súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku žalovaného týkajúcu sa pasívnej vecnej legitimácie a v tejto súvislosti poukazuje na rozhodnutie NS SR sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, z obsahu ktorého okrem iného vyplýva ( konkrétne z bodu 23 tohto súdneho rozhodnutia, kde odkazuje na súdne rozhodnutie Ústavného súdu SR – Uznesenie z 11.10.2016 sp.zn. III ÚS 666/2016 ), že: pojem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ( imateriálnu ) ujmu podľa ustanovenia Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom v maximálnej možnej miere rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie. Takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy:
1/ Krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalým zmluvným poistením zodpovednosti za škodu
2/ tzv. pasívnej legitimácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi.
Na základe vyššie uvedeného súd konštatuje, že sa v plnej miere stotožňuje s právnym názorom citovaného súdneho rozhodnutia, podľa ktorého pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poisťovne je rozhodujúce riešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda, použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení. Pre účely tohto zákona je treba pojem škoda vykladať extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj nemajetkovú ujmu, ktorej náhrada patrí pozostalým z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do ich osobnostných práv, spočívajúcich v zásahu do práva na súkromie a rodinný život. Účelom poistenia za škodu spôsobené prevádzkou motorových vozidiel je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy tohto zákona je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti.
S poukazom na vyššie konštatované súd právne uzatvára, že bez akýchkoľvek ďalších pochybností mal za to, že je daná pasívna legitimácia žalovanej, preto námietku ohľadne nedostatku pasívnej vecnej legitimácie zo strany žalovanej považoval za nedôvodnú. Ohľadne tejto otázky Najvyšší súd SR zaujal dá sa povedať už konštantný právny názor, kde špecifikoval, čo treba chápať pod pojmom škoda, a to jednak v spomenutom rozhodnutí sp.zn. 6MCdo/1/2016, ako aj v novšom rozhodnutí 3Cdo/253/2018, v ktorom sa od rozhodnutia sp.zn. 6MCdo/1/2016 neodchýlil.

36. Žalovaná strana vzniesla v konaní aj námietku premlčania, pričom nesúhlasila s názorom žalobcov, že mediáciou došlo k prerušeniu plynutia doby premlčania, nakoľko dohodu o mediácii žalovaná nikdy nepodpísala a keďže podľa ustanovenie § 7 a § 14 zákona o mediácii na začatie mediácie je potrebná písomná dohoda oboch zmluvných strán ku ktorej nikdy nedošlo, nemohlo dôjsť ani k prerušeniu plynutia premlčania.
Súd uvádza, že síce súhlasí s argumentáciou žalovanej o tom, že v prípade, ak nedošlo k písomnej dohode oboch zmluvných strán so začatím mediácie, nemohlo dôjsť ani k prerušeniu plynutia premlčacej doby, nakoľko z listinných dôkazov predložených žalobcom v konaní vyplýva, že Dohoda o riešení sporu mediáciou bola podpísaná len jednou zmluvnou stranou, t.j. žalobcami, avšak k podpisu druhej zmluvnej strany nedošlo (č.l. spisu 135 a nasl.). Na platnosť akejkoľvek dohody sa vyžaduje vzájomný konsenzus oboch zmluvných strán, a teda v prípade, ak nedošlo k uzavretiu dohody aj druhou zmluvnou stranou, takáto dohoda je neplatná a nemôže spôsobovať zamýšľané dôsledky, ani prerušenie plynutia premlčacej doby v prípade mediácie. Uvedené vyplýva aj z ustanovenia § 15 zákona č. 420/2004 Zb.z. o mediácii podľa ktorého, dohoda ktorú strany uzavrú pomocou mediátora musí mať písomnú formu a musí byť riadne zmluvnými stranami podpísaná. Rovnako uvedené vyplýva aj z ustanovenia § 7 podľa ktorého, obsahom dohody o riešení sporu mediáciou je dohoda strán o tom, akým spôsobom budú riešiť

svoje budúceho alebo súčasné spory, pričom toto ustanovenie si vyžaduje, aby bola dohoda písomná a podpísaná oboma konajúcimi osobami.
Aj napriek vyššie uvedenému súd vyhodnotil námietku premlčania vznesenú žalovanou ako nedôvodnú, a to s poukazom na právny názor vyslovený Najvyšším súdom SR v rozsudku sp.zn. 4Cdo/201/2021 zo dňa 30.11.2022 v skutkovo i právne obdobnej veci, kde dovolací súd konštatuje, že predmetná právna otázka v súvislosti s premlčaním bola už vyriešená ustálene v celej svojej šírke rozhodovacou praxou najvyššieho súdu, a to v rozhodnutí sp.zn. 5Cdo/102/2017 ( R35/2020 ) a sp.zn. 7Cdo/252/2021 ( publikované v Zbierke rozhodnutí a stanovísk NS SR pod R 35/2020 a R 3/2022 ), v ktorých už dovolací súd konštatoval, že ustanovenie § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Zb.z. ( ktoré má charakter lex specialis) je potrebné vykladať tak, že na premlčanie nároku na náhradu škody, i na premlčanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, platí rovnaká právna úprava vo vzťahu k osobe, ktorá škodu spôsobila ( škodcovi ), i vo vzťahu k poisťovateľovi ( poisťovni ) tejto osoby a to v tom smere, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa aplikuje právna úprava premlčania vyplývajúca z ustanovenia § 101 Občianskeho zákonníka ( ktorá má charakter lex generalis ) a podľa ktorej sa toto právo premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, pretože právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy ( vid napr. rozsudok NS SR z 27.11.2012, sp.zn. 2Cdo/194/2011, publikovaný pod R 58/2014, uznesenie NS SR z 17.02.2011, sp.zn. 5Cdo/265/2009, uznesenie NS SR zo 17.02.2017, rozsudok NS SR z 29.11.2017, sp.zn. 8Cdo/24/2017, ale i uznesenie Ústavného súdu SR z 23.09.2013, sp.zn. IV. ÚS 542/2013 – 18 ). Inak povedané, uvedené ustanovenie upravuje ( iba ) to, že vo vzťahu k obidvom subjektom sa uplatňuje rovnaká právna úprava dĺžky premlčacej doby, ale v žiadnom prípade ho nemožno interpretovať tak, že napr. eventuálne spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa jedného subjektu, predstavuje automaticky spočívanie plynutia premlčacej doby týkajúce sa druhého subjektu.
Na uvedené rozhodnutie nadviazal NS rozhodnutím sp.zn. 7Cdo/252/2021 ( R3/2022), keď po stotožnení sa s vyššie uvedeným ( ešte nad rámec ) poznamenal, že ide o premlčanie priameho nároku poškodeného voči poisťovni ( § 15 ods. 2 zákona č. 381/2001 Zb.z. ), ktoré sa však nedotýka povinnosti poisťovne poskytnúť poistné plnenie za poistného ( v mene poisteného ) poškodenému ( § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Zb.z. ), a to na základe rozsudku vydanému iba voči poistenému. Zároveň poukázal na to, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je zásahom do súkromia a rodinného života zavinením dopravnej nehody ( § 13 ods. 2 obč. zákonníka ) a je nárokom hradeným z povinného zmluvného poistenia podľa zákona č. 381/2001 Zb.z., a preto v takýchto prípadoch je potrebné prihliadnuť aj na § 104 obč. zákonníka, v zmysle ktorého pri právach na plnenie z poistenia začína plynúť premlčacia doba za rok po poistnej udalosti.
Následne NS SR v citovanom rozhodnutí 4Cdo/201/2021 uviedol, že zotrváva na uvedených právnych záveroch a vychádzajúc z vyššie uvedených právnych sylogizmov sa od nich nehodlá odchýliť. Právo poškodeného na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnené v zmysle zákona č. 381/2001 Zb.z. voči poisťovateľovi je právom majetkovej povahy a premlčuje sa vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa ustanovenia § 101 Obč. zákonníka, pričom premlčacia doba začína plynúť za rok po poistnej udalosti.
Vzhľadom na vyššie citované závery najvyšších súdnych autorít súd konštatuje, že pokiaľ k dopravnej nehode došlo dňa 01.03.2019 a pozostalí príbuzní si nemajetkovú ujmu uplatnili žalobou podanou dňa 07.06.2022, ich nárok nemožno považovať za premlčaný, nakoľko premlčacia trojročná doba začala plynúť až rok po poistnej udalosti, t.j. od 02.03.2020 a uplynula by dňa 02.03.2023. Keďže žaloba bola podaná na tunajšom súde dňa 07.06.2022, bola podaná včas a nárok žalobcov nie je premlčaným.
Z dôvodu posúdenia otázky premlčania v zmysle záverov vyššie citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, súd nepovažoval za potrebné a hospodárne dopĺňať dokazovanie o vyjadrenie mediátora, či vyžiadanie si celého mediačného spisu v súvislosti s preukázaním začiatku mediácie a prerušenia plynutia premlčacej doby.

37. Žalobcovia 1./ až 4./ si žalobou uplatnili materiálnu satisfakciu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka z dôvodu zásahu do ich osobnostných práv. Podmienkou priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch, je vždy v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu existencia závažnej ujmy. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu jeho trvania alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom nie sú rozhodujúce len subjektívne pocity, ale aj objektívne hľadisko, teda to, či predmetnú ujmu v danom mieste a čase vníma aj každá iná fyzická osoba.
Hĺbka a intenzita zásahu do súkromia žalobcov vyplynula z toho, že žalobca v 4./ rade stratil svojho najstaršieho syna a žalobcovia v 1./ až 3./ rade svojho „veľkého“ brata, s ktorým vyrastali spoločne

v jednej domácnosti, až kým nebohý E. B. neodišiel za prácou do Talianska, no aj odtiaľ sa pravidelne vracal do domácnosti svojho otca a finančne mu vypomáhal. Súd nemá pochybnosť o tom, že smrť takéhoto blízkeho človeka (syna a súrodenca ) je závažnou ujmou odôvodňujúcou priznanie nemajetkovej ujmy, a teda materiálnej satisfakcie, nakoľko smrť je ujmou, ktorá je trvalá, nezvrátiteľná a nenapraviteľná. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia by nepostačovala na to, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá značná nemajetková ujma na strane žalobcov, ktorých ochrana osobnosti bola porušená zásahom s neodstrániteľnými následkami.
Hoci v priebehu konania žalovaná spochybňovala intenzitu väzieb medzi nebohým a žalobcami, ako aj skutočnosť, či nebohý pred smrťou býval v spoločnej domácnosti so žalobcami, a to s poukazom na odlišnú výpoveď matky nebohého v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp.zn. 15C/4/2021, v ktorom matka nebohého, pani Bystrianska vypovedala, že pred dopravnou nehodou žil jej syn s ňou v spoločnej domácnosti, bol nezamestnaný a ona mu finančne pomáhala. Tieto tvrdenia matky boli podľa názoru súdu v konaní vyvrátené nielen výpoveďami žalobcov, ale aj potvrdením samotnej obce Ožďany, v ktorej nebohý žil a v ktorej aj naďalej žijú jeho príbuzní. Súd sa snažil aj v tomto konaní vypočuť matku nebohého a konfrontovať ju s rozdielnymi výpoveďami žalobcov, no vzhľadom na jej úmrtie v priebehu konania, nebolo možné tento žalovaným navrhovaný dôkaz už vykonať.
Súd v tejto súvislosti však dodáva, že v prípade výpovede p. D. je potrebné poukázať aj na to, že v konaní sp.zn.15C/4/2021 bola p. Bystrianska žalobkyňou v skutkovo i právne totožnej veci, a teda ako žalobkyňa mala záujem byť úspešnou v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy. V konaní okrem samotnej žalobkyne nebola vypočutá žiadna iná osoba, ani pravdivosť jej výpovede, ktorú žalovaná strana nerozporovala, nebola potvrdená žiadnym iným dôkazom. Naopak v súdenom prípade súd vychádzal nielen zo zhodných výpovedí dvoch žalobcov, ale aj z listinného dôkazu – potvrdenia obce. Je potrebné podotknúť, že sa jedná o malú obec, v ktorej je možné predpokladať, že sa jej obyvatelia navzájom poznajú, a teda aj zástupca obce, ktorý pre potreby súdneho konania potvrdenie obce vydával je znalý pomerov v rodine žalobcov.

38. Zákon, ani iný právny predpis, nestanovuje maximálnu sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a rozhodnutie o tomto nároku je tak plne ponechané na úvahu súdu. To znamená, že žiadna maximálna, ani minimálna hranica výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch nie je určená žiadnym právnym predpisom a určenie výšky náhrady v peniazoch posúdi súd so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, pretože ani úvaha súdu v danom smere nemôže byť svojvoľná. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určuje pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy dve kritériá: 1./ závažnosť vzniknutej ujmy a 2./ okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Ad 1/: Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, súd prihliadol na to, že vzniknutá ujma ( úmrtie blízkeho člena rodiny ) je trvalá a tento stav je nezvrátiteľný a nenapraviteľný. Ďalšie kritériá pre určenie výšky nemajetkovej ujmy súd hľadal na strane poškodených – pozostalých príbuzných, pričom skúmal najmä intenzitu ich vzťahov s neb. E. B., prihliadol na vek nebohého a vek pozostalých príbuzných, ako aj na zmenu, aká nastala v ich rodine po tragickej udalosti.
Ad 2/: Výška nemajetkovej ujmy ktorú súd priznal bola ustálená aj na základe okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, a teda skúmal aj mieru zavinenia na strane nebohého. Žalovaná v priebehu konania poukazovala na skutočnosť, že neb. E. B., si dobrovoľne prisadol do auta ako spolujazdec, pričom vodič šoféroval pod vplyvom alkoholu a táto okolnosť by mala byť premietnutá aj do výška priznanej nemajetkovej ujmy.
Súd sa v danom prípade s názorom žalovanej nestotožnil a poukazuje na smernicu Európskeho parlamentu a rady 2009/103/ES zo dňa 16.09.2009, o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, kde z bodu 23 vyplýva, že najväčším úspechom platných právnych predpisov je zahrnutie každého cestujúceho vo vozidle do poistného krytia. Tento cieľ by bol ohrozený, kedy vnútroštátne právne predpisy alebo akékoľvek zmluvné ustanovenie obsiahnuté v poistnej zmluve vylučovalo cestujúcich z poistného krytia, pretože vedeli alebo mali vedieť, že vodič vozidla bol v čase nehody pod vplyvom alkoholu alebo inej omamnej látky. Cestujúci obyčajne nedokáže správne zhodnotiť hladinu intoxikácie vodiča. Cieľ odradenia osôb od toho, aby viedli vozidlo, keď sú pod vplyvom omamných látok sa nedosiahne znížením poistného krytia pre cestujúcich, ktorí sú poškodení pri nehodách motorových vozidiel. Krytie týchto cestujúcich v rámci povinného poistenia motorového vozidla nepredurčuje zodpovednosť, ktorú na seba mohli prevziať podľa platných vnútroštátnych právnych predpisov, ani úroveň stanovenia výšky odškodneného škôd pri konkrétnej nehode.
Súd vzhľadom na uvedené v danom spore neaplikoval ustanovenia § 415 a § 441 Občianskeho zákonníka, nakoľko aplikácia uvedených zákonných ustanovení vo vzťahu k žalobcom by bola v rozpore

s cieľmi uvedenej smernice, pričom povinnosťou súdu je vykladať právo eurokomformne. Nie je možné rovnakým spôsobom posudzovať zodpovednosť vodiča, ktorý viedol motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu, a teda mal vedomosť o tom, že po požití alkoholu bude viesť motorové vozidlo, čím môže ohroziť nielen seba, spolujazdcov, ale aj iných účastníkov cestnej premávky, so zodpovednosťou spolujazdca, v danom prípade syna žalobcu 4./ a brata žalobcov 1./ až 3./, ktorý si prisadol do motorového vozidla ako spolujazdec, no navyše pred cestou nepožil žiadne alkoholické nápoje, čo vyplýva zo znaleckého posudku vypracovaného pre potreby trestného konania, a teda jeho úsudok o spôsobilosti vodiča viesť motorové vozidlo nebol nijako skreslený prípadným požitím alkoholu. Zároveň v tejto súvislosti súd poukazuje aj na závery znalcov vo vypracovaných posudkoch, v ktorých znalci konštatovali, že u vodiča G. B. bola v čase smrti, a teda aj v čase dopravnej nehody zistená koncentrácia alkoholu v krvi a v moči, v takej výške, ktorú možno hodnotiť ako ľahký, prípadne stredný stupeň opitosti, pričom pri takejto výške nemusí osoba po požití omamných látok evidentne vykazovať známky požitia alkoholu, a teda neb. E. B. vôbec nemusel mal vedomosť o tom, že vodič, ku ktorému si prisadol pred jazdou požil alkohol. Žalovaná strana túto skutočnosť - vedomosť nebohého T.Ruszóa o požití alkoholu vodičom nepreukázala, ani nenavrhla vykonať v tomto smere žiadne dôkazy. Naopak, aj vzhľadom na zákonnú legislatívu o zákaze vedenia motorového vozidla pod vplyvom alkoholu, či omamných látok, mohol poškodený dôvodne predpokladať a spoliehať sa na rešpektovanie zákazu požívať pred jazdou alkohol či iné omamné látky zo strany vodiča. Len v prípade preukázanej vedomosti poškodeného E. B. o vodičovom požití alkoholu pred jazdou, by bolo na mieste pri posúdení odškodnenia pozostalých zohľadniť rozhodnutie nebohého prisadnúť si ako spolujazdec k takémuto vodičovi, čo však nebol súdený prípad.

39. Tragická dopravná nehoda ukončila život mladému človeku, ktorý mohol v budúcnosti viesť plnohodnotný život, a teda je nepochybné, že pre žalobcu 4./ ako otca, bola smrť jeho najstaršieho syna otrasným zážitkom, ktorý výrazne zasiahol aj do jeho duševného zdravia a viedol k hlbokému a trvalému smútku, pričom je nepochybné, že žalobca 4./ ako otec tým zostal ochudobnený o momenty, ktoré sú pre rodiča vo vzťahu k synovi kľúčové (svadba, možnosť dožitia sa vnúčat, poskytnutie pomoci a opatery v starobe ). Závažnosť vzniknutej ujmy tiež vyplýva z toho, že citové väzby medzi žalobcom 4./ a synom boli hlboké a intenzívne a usmrtením syna žalobcu 4./ došlo k trvalému pretrhnutiu medziľudských väzieb medzi ním a synom v rámci rodinného života, pričom silné puto a väzbu medzi ním a jeho synom potvrdil aj žalobca v 3./ rade a vyplýva aj z predloženého potvrdenia obce. Súd preto nemal nijakú pochybnosť o tom, že tento otrasný zážitok hlboko zasiahol do jeho života a táto neodstrániteľná ujma viedla u žalobcu 4./ k ľudsky prirodzenému smútku, ktorý pretrváva až do súčasnosti, čo bolo evidentné aj pri jeho výsluchu v priebehu konania, keď jeho výpoveď bola sprevádzaná plačom a prejavmi smútku a možno predpokladať, že s týmto smútkom sa otec ako rodič nemusí vysporiadať nikdy.
Pri určení primeranej výšky súd prihliadol aj na rozhodnutia o priznaní nemajetkovej ujmy v obdobných veciach iných súdov, kedy podrobnú komparáciu v súvislosti s priznanou výškou nemajetkovej ujmy vypracoval JUDr. Róbert Šorl, v článku Náhrada nemajetkovej ujmy ( bolestné za smútok ) pozostalého príbuzného, uverejnený v buletine advokácie č. 9 a 10/2017, kedy priznané nároky rodičom plnoletého dieťaťa žijúceho oddelene od domácnosti sa pohybujú od 5.000,- do 16.500,-Eur: (napr. rozsudok Okresného súdu Bánovce nad Bebravou 5C/63/2011, potvrdený Krajským súdom v Trnave 6Co/80/2017, kde súd priznal 74ročnej matke nemajetkovú ujmu 5.000,-Eur, Okresný súd Liptovský Mikuláš, sp.zn. 7C/256/2011 potvrdený Krajským súdom Žilina sp.zn.8Co/264/2013 priznal obom rodičom nemajetkovú ujmu po 10.000,-Eur, Okresný súd Košice okolie sp.zn. 7C/117/2012 potvrdený Krajským súdom Košice sp.zn.5Co/496/2016 priznal nemajetkovú ujmu matke 16.500,-Eur, Okresný súd Košice okolie, sp.zn. 14C/147/2013 potvrdený Krajským súdom Košice sp.zn. 11Co/537/2016, priznal nemajetkovú ujmu obom rodičom po 16.500,-Eur, Okresný súd Námestovo sp.zn. 10C/56/2014, potvrdený Krajským súdom Žilina sp.zn. 8Co/165/2017, priznal nemajetková ujma obom rodičom po 15.000,-Eur).

40. Berúc do úvahy všetky uvedené kritériá, ako aj skutočnosť, že v čase smrti už nebohý E. B. z dôvodu výkonu práce v zahraničí nežil so žalobcami, ale ich len navštevoval cca raz za mesiac, finančne im však vypomáhal, ako aj vzhľadom na komparáciu s rozhodnutiami súdov v obdobných veciach ohľadne výšky nemajetkovej ujmy, súd považoval za primeranú nemajetkovú ujmu pre otca nebohého vo výške 10.000,-Eur.

41. Žalobca v 3/ rade si žalobou uplatnil výšku nemajetkovej ujmy rovnako ako jeho otec v sume 35.000,-Eur. Aj v tomto prípade súd skúmal obe kritériá, t.j. závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých

k porušeniu práva došlo. Vykonaným dokazovaním, a to výsluchom samotného žalobcu v 3./ rade, ako aj výsluchom žalobcu v 4./ rade súd zistil, že vzťah medzi súrodencami bol veľmi dobrý, súrodenci si boli navzájom oporou, mali sa veľmi radi a tragickou nehodou stratil žalobca 3./ svojho najstaršieho brata, s ktorým aj po jeho odchode za prácou do Talianska zostal v kontakte a dokonca ho bol ako jediný z rodiny v Taliansku navštíviť. Jeho smrť vyvolala u žalobcu 3./ prirodzený smútok a stratu blízkeho človeka. Adekvátnu výšku nemajetkovej ujmy v danom prípade súd ustálil na sumu 5.000,-Eur, pričom aj tu pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil právoplatné rozhodnutia súdov v obdobných veciach, kedy sa výška nemajetkovej ujmy priznaná plnoletému súrodencovi žijúcemu mimo domácnosti poskytuje v sume od 1.000,-Eur do 10.000,-Eur ( napr. Krajský súd Košice sp.zn.9Co/462/2016 priznal súrodencom nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,-Eur, Krajský súd Nitra v konaní sp.zn. 9Co/8/2017 priznal bratovi nebohého nemajetkovú ujmu vo výške 5.0000,-Eur, Okresný súd Nové Zámky v konaní sp.zn. 4C/119/2014 potvrdený Krajským súdom Nitra sp.zn. 7Co/286/2017 priznal sestre nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,-Eur, Okresný súd Vranov nad Topľou v konaní sp.zn. 5C/38/2012 priznal staršiemu bratovi nebohého nemajetkovú ujmu vo výške 5000,-Eur, Okresný súd Čadca v konaní sp.zn.10C/98/2010 priznal bratom nebohého nemajetkovú ujmu každému vo výške 3.000,-Eur, Okresný súd Prešov v konaní 13C/63/2012 priznal nemajetkovú ujmu mladšiemu bratovi vo výške 4.000,-Eur ). Adekvátnu výšku nemajetkovej ujmy v danom prípade súd ustálil na sume 5.000,-Eur, teda nižšej ako priznal žalobcovi 4./ - otcovi nebohého, nakoľko je toho názoru, že citová väzba medzi súrodencami nie je nikdy tak trvalá a pevná ako medzi rodičom a dieťaťom a rovnako tak smútok zo strany súrodenca je neporovnateľný nad stratou dieťaťa, ktorú prežíva rodič, pričom tiež prihliadol na okolnosť, že neb. E. B. ako plnoletý opustil spoločnú domácnosť a odišiel za prácou do Talianska, a preto aj zdieľanie spoločných záujmov a aktivít medzi súrodencami nebolo už v takom rozsahu a takej intenzity ako v čase, kedy nebohý žil v spoločnej domácnosti so svojimi súrodencami a z tohto dôvodu sa súdu javí nemajetková ujma vo výške 5.000,-Eur ako výška peňažnej satisfakcie s ohľadom na dané okolnosti v súlade s požiadavkou spravodlivosti a primeranosti.

42. Žalobkyni 1/ a žalobcovi 2/ súd priznal nemajetkovú ujmu v rozsahu 700,-Eur, kde zohľadnil pokrvné puto medzi súrodencami, ako aj skutočnosť, že žalobkyňa 1./ stratila svojho najstaršieho brata, ktorý jej v budúcnosti mohol byť oporou, avšak z dôvodu, že k dopravnej nehode pri ktorej zahynul došlo v útlom veku žalobkyne 1./ a na tieto tragické okolnosti si nepamätá, v dôsledku čoho je logické, že ani nemôže intenzívne a bolestne prežívať smútok tak, ako ho prežívali jej otec a brat - žalobca 3/. Prihliadnuc na tieto individuálne okolnosti má súd za to, že u žalobkyni 1./ nie je dôvod na vyššiu sumu nemajetkovej ujmy, preto nad rámec sumy 700,-Eur súd žalobu zamietol.
Rovnako aj u žalobcu 2./ súd priznal výšku nemajetkovej ujmy len vo výške 700,-Eur, kedy zohľadnil pokrvné príbuzenstvo medzi nebohým a žalobcom 2/, ako aj skutočnosť, že žalobca s nebohým vyrastal v spoločnej domácnosti a stratil brata, ktorý mu mohol byť v budúcnosti oporou, no vzhľadom k tomu, že žalobca 2/ sa nezúčastnil ani jedného pojednávania, na ktorom by ho súd mohol vypočuť a vyhodnotiť intenzitu jeho smútku a vzťahu s nebohým súrodencom, pričom mohol vychádzať len zo strohej a veľmi všeobecnej výpovede žalobcov 4./ a .3/ o tom, že aj žalobca 2/ mal s nebohým bratom dobré vzťahy a jeho smrť ho zasiahla, v dôsledku nepreukázania takých skutočností, ktoré by odôvodňovali priznanie nemajetkovej ujmy vo vyššom rozsahu, súd nad rámec priznanej výšky nemajetkovej ujmy žalobu žalobcu 2./zamietol.

43. Podľa názoru súdu priznané náhrady nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov zohľadňujú individuálne okolnosti spoločného rodinného života so zosnulým E. B., nie sú likvidačné ani neprimerané, a teda nevedú k neprimeranému obohateniu príbuzných, pričom pri ich určení súd prihliadol na závažnosť vzniknutej ujmy, okolností za ktorých k nehode došlo, ako aj následku, ktorý je neodstrániteľný a nezvratný a zároveň každá priznaná suma náhrady nemajetkovej ujmy je porovnateľná aj s rozhodnutiami iných súdov v obdobných prípadoch, kedy došlo k zásahu do práv na súkromný a rodinný život spôsobený v súvislosti s dopravnou nehodou.
Záverom súd podotýka, že hodnota ľudského života sa nedá jednoznačne vyčísliť peňažným plnením a strata vlastného dieťaťa, či súrodenca je nenahraditeľná, avšak pre účely tohto konania bolo nevyhnutné vyčíslil nárok v určitej výške tak, aby sumy priznané žalobcom v tomto konaní zmiernili ich nemajetkovú ujmu, ktorú v dôsledku tragickej dopravnej nehody utrpeli. Je možné nájsť súdne rozhodnutia, v ktorých sú výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vyššie aj nižšie, no je potrebné zohľadniť skutočnosť, že v každom súdenom prípade je potrebné prihliadnuť aj na osobitosť daného konania, na individuálne okolnosti súdenej veci a tie sa aj v tomto konaní snažil súd zohľadniť pri

posúdení nároku žalobcov a v zmysle zásad proporcionality určiť výšku nemajetkovej ujmy tak, aby sa javila spravodlivá nielen pre sporové strany, ale aj pre širokú verejnosť.

44. Hoci si žalobcovia uplatnili aj zákonný úrok z omeškania vo výške 5,00% odo dňa doručenia žiadosti žalobcov žalovanej o plnenie, súd poukazujúc na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia ( napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/100/2017, 7Mcdo 16/2011, 6Cdo/183/2011, 1Cdo/15/1997 ) nemôže konštatovať jeho opodstatnenosť a v tomto smere vyhodnotil námietku žalovanej ako dôvodnú. Rozhodnutie súdu o povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch má konštitutívne účinky, preto pred uplynutím paričnej lehoty určenej súdnym rozhodnutím – t.j. 3 dni sa žalovaná nemôže dostať do omeškania. Z uvedeného dôvodu súd úrok z omeškania z nemajetkovej ujmy nepriznal a aj v tejto časti žalobu zamietol.

45. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

47. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

48. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49 . O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol analogicky v zmysle § 255 ods. 1 CSP na základe zásady úspechu. Nový civilný kódex už neobsahuje ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016, podľa ktorého, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pričom základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. V prejednávanej veci výška plnenia, t.j. uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisela od úvahy súdu. Žalobcovia nemohli predvídať výšku plnenia, ktorú im súd rozsudkom prizná, keďže to záviselo od jeho úvahy. Rozhodujúcou je preto skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcov, v dôsledku čoho vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a teda žalobcovia boli úspešní v merite veci. Samotnú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy preto treba vnímať ako podružnú, teda vedľajšiu, nemajúcu vplyv na ustanovenie rozsahu náhrady trov konania žalobcov. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100% s tým, že pri rozhodnutí o konkrétnej výške náhrady trov konania súd bude vychádzať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta z výšky súdom priznaného plnenia, ktoré bolo vo vzťahu k jednotlivým žalobcom diferencované. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS56/2017 zo dňa 08.02.2017 z ktorého vyplýva, že ani nová právna úprava v podobe Civilného sporového poriadku, nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodnej ako podľa doterajšej úpravy.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,

b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP , odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.